

TE, 36

Temps d'Educació

Universitat
de Barcelona

1r semestre 2009

Núm. 36

Dinamització intercultural i mitjans de comunicació
Literatura, ètica i educació moral

UNIVERSITAT DE BARCELONA

Temps d'Educació

2009 (1r semestre)
Núm. 36

Dinamització intercultural i mitjans de comunicació
Literatura, ètica i educació moral

Publicacions i Edicions

UNIVERSITAT DE BARCELONA

Consell Editorial

Antoni Sans (*director de l'Institut de Ciències de l'Educació*); Joan Mateo (*degà de la Facultat de Pedagogia*); Albert Batalla (*degà de la Facultat de Formació del Professorat*); Gemma Fonrodona (*vicerectora d'Estudiants i Política Lingüística*).

Consell Científic

Margarida Cambra (*Universitat de Barcelona*); Àngel Castiñeira (*ESADE, Universitat Ramon Llull*); Iñaki Echebarria (*Institut de Ciències de l'Educació, Universitat de Barcelona*); Agustín Escolano (*Universidad de Valladolid*); José Luis García Garrido (*Universidad Nacional de Educación a Distancia*); Guillermo Hoyos (*Pontificia Universidad Javeriana, Bogotá*); Mercè Izquierdo (*Universitat Autònoma de Barcelona*); Miquel Martínez (*Universitat de Barcelona*); Roberto Martínez (*Organización de Estados Iberoamericanos*); António Novoa (*Universidade de Lisboa*); Larry Nucci (*University of Illinois at Chicago*); Joan Perera (*Universitat de Barcelona*); Delio del Rincón (*Universidad de León*); Miquel Siguán (*Universitat de Barcelona*); Jaume Trilla (*Universitat de Barcelona*); Gonzalo Vázquez (*Universidad Complutense*); Miguel Angel Zabalza (*Universidad de Santiago*).

Direcció

Conrad Vilanou

Cap de Redacció

Enric Prats

Consell de Redacció

Elena Cano, Marina Castells, Teresa Lleixà, Francesc Martínez, Núria Rosich

Compaginació i correcció de textos

Alba Gil, Serveis Lingüístics de la UB, i Servei de Traducció de la UB

Coordinació tècnica

Publicacions i Edicions de la Universitat de Barcelona

Edició

Institut de Ciències de l'Educació. Universitat de Barcelona
P. Vall d'Hebron, 171 (Campus Mundet) - 08035 Barcelona
Tel. (+34) 934035175 temps@ub.edu

Subscripcions

IRIF (Institut de Recursos i Investigació per a la Formació, SL)
Hurtado, 29 - 08022 Barcelona
Tel. (+34) 934080464 revista@grao.com

Temps d'Educació no es fa responsable de les idees i opinions expressades en els articles.

Temps d'Educació realitza una avaluació dels articles pel sistema de doble cec per pars.

Temps d'Educació està indexada a CARHUS (Generalitat de Catalunya), ISOC (CSIC), In-Recs (Universitat de Granada), Latindex (UNAM, Mèxic), Dialnet (Universitat de la Rioja), ERIH (European Science Foundation), Ulrich's (ProQuest), FRANCIS-INIST (Institut de l'Information Scientifique et Technique-CNRS), SCOPUS (Elsevier BV), SOCIOLOGICAL ABSTRACTS (ProQuest LLC, Bethesda).

Disseny coberta: Ferran Cartes

Dipòsit Legal: B-6986-1992

ISSN: 0214-7351

Maquetació i impressió: Ediciones Gráficas Rey, S.L.

Tiratge: 400 exemplars

ÍNDEX / CONTENTS

MONOGRAFIA: DINAMITZACIÓ INTERCULTURAL I MITJANS DE COMUNICACIÓ

MONOGRAPH: INTERCULTURAL DYNAMIZATION AND MEDIA

Presentació, 7

Presentation

Nicolàs Lorite García

Informar i formar: cap a una pedagogia dels mitjans com a dinamitzadors de la interculturalitat, 11

Informing and training: towards a pedagogy of the media as a dynamizer of interculturality

Nicolàs Lorite García

Fotografia i diversitat cultural. Claus interpretatives, 31

Photography and cultural diversity. Clues for interpretation

Eduard Bertran

Autoimatge fotogràfica: una reflexió sobre gènere i immigració a partir dels subjectes, 45

Photographic self-image: a reflection on gender and immigration based on the individuals

Denise Teresinha da Silva

Aprenent 'entre' dues cultures: hibridació cultural de la infància bilingüe a Sidney, 55

Learning 'between' two cultures: the cultural hybridization of bilingual children in Sydney

Cristina Wulffhorst

Mitjans de comunicació i educació intercultural en contextos plurilingües. A propòsit de Mali, 69

Media and intercultural education in multilingual contexts. About Mali

Antonio M. Bañón Hernández i Javier Fornieles Alcaraz

Les informacions d'integració a les televisions: una eina pedagògica per a l'educació intercultural, 83

News about integration on TV: a pedagogical tool for intercultural education

Maria de Souza Badet

Ús de mitjans audiovisuals per a la investigació de la realitat dels alumnes resistents, 99

Using of audiovisual media to research resistant students

Josep Jorba Vidal

Quan l'actualitat mediàtica entra a l'aula: la 'mediaquest' com a eina per promoure la crítica intercultural, 111

When the media news enter the classroom: 'mediaquest' as a tool for promoting intercultural criticism

Elisabet Higueras

DOSSIER: LITERATURA, ÈTICA I EDUCACIÓ MORAL

DOSSIER: LITERATURE, ETHICS AND MORAL EDUCATION

Presentació, 127

Presentation

Margarita Mauri Álvarez

La literatura en l'ensenyament de l'ètica: de la comprensió estètica a la fonamentació filosòfica, 129

Literature and the teaching of ethics: from aesthetic comprehension to philosophical foundation

Begoña Román Maestre

La literatura com educació moral i la moralitat com a literatura. De l'ètica a la narrativa, 137
Literature as moral education and morality as literature. From ethics to narrative

Isabel Vilafranca

L'educació moral a través de la literatura. El punt de vista d'Iris Murdoch, 147
Moral education through literature. Iris Murdoch's point of view

Margarita Mauri Álvarez

Autobiografies d'infantesa i aprenentatge de la sociabilitat, 155
Children's autobiographies and the learning of sociability

Concepción Naval i María del Carmen Caro

Educació moral: la via (no només) aristotèlica, 167
Moral education: the Aristotelian (but not only) way

Carles José i Mestre

Bondat i Literatura: el Machado de Xirau, a 'Por una senda clara', 173
Goodness and literature: Xirau's Machado in 'Por una senda clara'

Misericòrdia Anglès Cervelló

Mimesi, metateatre i situacionisme. Tres aspectes sobre la funcionalitat pedagògicoètica del teatre, 181

Mimesis, metatheatre and situationism. Three aspects of the pedagogical and ethical purpose of theatre

Josep Temporal

ESTUDIS I RECERQUES / STUDIES & RESEARCHES

Segregació social i marc institucional dels centres: una anàlisi internacional de les desigualtats educatives, 201

Social segregation and the institutional framework of the school: an international analysis of educational inequalities

Gerard Ferrer Esteban i Miquel Àngel Alegre Canosa

Elaboració d'un programa de formació per promoure la participació activa en societats multiculturals, 213

Designing a training program in order to promote active participation in multicultural societies

Pilar Folgueiras Bertomeu

Sistema d'observació per a l'optimització de la comunicació paraverbal del docent (SOCOP), 231

Observation system for the optimization of teacher paraverbal communication (SOCOP)

Marta Castañer Balcells

L'educació vocal en la formació inicial dels docents a l'Estat espanyol: descripció de la situació i propostes de canvi, 247

Voice education in the initial training of teachers in Spain: the state of the art and proposals for change

Edmon Elgström

REFLEXIONS I ASSAIGS / REFLECTIONS & ESSAYS

Educació superior i societat a Mèxic: els reptes del segle XXI, 261
Higher education and society in Mexico: 21st century challenges

Hugo Casanova Cardiel

Estrangers, bàrbars, estranys... Els altres i nosaltres a Catalunya, 281
Foreigners, barbarians, strangers... The other and us in Catalonia

Xavier Besalú

NOTES DE LECTURA / READING NOTES

MONOGRAFIA

MONOGRAPH